

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
OKRUŽNI SUD U DOBOJU
Broj: 85 0 K 110469 24 Kž
Doboj, 09.06.2025. godine

U IME REPUBLIKE SRPSKE!

Okružni sud u Doboju u vijeću sastavljenom od sudija Marijane Lazić Miladinović, kao predsjednika vijeća, Slavice Bambulović i Snežane Banjac Lopandić, kao članova vijeća, uz učešće višeg stručnog saradnika Vedrana Kneževića, kao zapisničara, u krivičnom predmetu protiv optuženog B. P., sin M., iz K., grad D., zbog krivičnog djela nasilje u porodici ili porodičnoj zajednici iz člana 190. stav (1) Krivičnog zakonika Republike Srpske, odlučujući o žalbi optuženog protiv presude Osnovnog suda u Doboju, broj: 85 0 K 110469 22 K od 15.07.2024. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 09.06.2025. godine donio je

PRESUDU

Žalba optuženog se djelimično uvažava i presuda Osnovnog suda u Doboju, broj: 85 0 K 110469 22 K od 15.07.2024. godine preinačava u odlukama o troškovima krivičnog postupka i imovinskopравnom zahtjevu, tako što se optuženi oslobađa dužnosti plaćanja troškova krivičnog postupka i isti padaju na teret budžeta, a odluka o imovinskopравnom zahtjevu se ukida.

U preostalom dijelu prvostepena presuda ostaje neizmijenjena.

Образложење

Presudom Osnovnog suda u Doboju, broj: 85 0 K 110469 22 K od 15.07.2024. godine, optuženi je oglašen krivim što je, u vrijeme, u mjestu i na način bliže opisan u izreci te presude, učinio krivično djelo nasilje u porodici ili porodičnoj zajednici iz člana 190. stav (1) Krivičnog zakonika Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 64/17, 104/18, 15/21 i 89/21), pa mu je na osnovu istog zakonskog propisa i uz primjenu odredbi člana 62. i 63. Krivičnog zakonika Republike Srpske izrečena uslovna osuda tako što mu je utvrđena kazna zatvora u trajanju od 6 (šest) mjeseca i istovremeno određeno da se kazna neće izvršiti ako u roku od 2 (dvije) godine od dana pravosnažnosti presude ne počini novo krivično djelo. Istom presudom optuženi je obavezan da plati troškove krivičnog postupka u iznosu od 2.409,49 KM u roku od 90 dana od dana pravosnažnosti presude, dok je oštećena M. P. sa imovinskopравnim zahtjevom upućena na parnični postupak.

Protiv ove presude, optuženi je u zakonskom roku izjavio žalbu zbog odluke o krivičnoj sankciji, troškovima postupka i imovinskopравnom zahtjevu, sa prijedlogom da se žalba uvaži i pobijana presuda preinači na način da se optuženom izrekne uslovna osuda, kojom se utvrđuje kazna zatvora od 3 mjeseca koja se neće izvršiti ako optuženi u roku od 12 (dvanaest) mjeseci od dana pravosnažnosti presude ne počini novo krivično djelo, kao i da se optuženi oslobodi plaćanja troškova krivičnog postupka, a da se odluka o imovinskopравnom zahtjevu ukine.

Okružni javni tužilac nije dostavio odgovor na žalbu.

Žalba je osnovana u dijelu koji se odnosi na odluku o troškovima postupka i odluku o imovinskopравnom zahtjevu, dok je na odluku o sankciji žalba neosnovana.

Nakon što je ispitao prvostepenu presudu u smislu člana 320. Zakona o krivičnom postupku Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 53/12, 91/17, 66/18 i 15/21 - u daljem tekstu: ZKP RS) ovaj sud je odlučio kao u izreci iz razloga koji slijede u daljem toku obrazloženja.

Prvostepeni sud je optuženog oglasio krivim zbog krivičnog djela koje mu se na glavnom pretresu izmijenjenom optužnicom stavlja na teret, jer je ocjenom provedenih dokaza utvrdio da postoji dovoljno dokaza koji potvrđuju krivicu optuženog zbog krivičnog djela nasilje u porodici ili porodičnoj zajednici iz člana 190. stav (1) Krivičnog zakonika Republike Srpske, te da je krivično djelo izvršio direktnim umišljajem, a sam optuženi je na glavnom pretresu priznao izvršenje tog djela.

Žalbom optuženog se neosnovano prigovara da prvostepeni sud prilikom odmjeravanja krivične sankcije nije pravilno postupio.

Naime, odlučujući o sankciji, a imajući u vidu da je za izvršeno krivično djelo propisana novčana kazna ili kazna zatvora do 3 godine, prvostepeni sud je od olakšavajućih okolnosti na strani optuženog cijenio njegovo loše imovno stanje, okolnost da je jedini zaposlen u porodici, a naročito okolnosti da do zaključenja glavnog pretresa nije bilo sličnih ponašanja od strane optuženog, kao i priznanje optuženog u ranoj fazi glavnog pretresa, te iskreno kajanje optuženog zaključujući na osnovu toga da je specijalna prevencija već postignuta, dok otežavajućih okolnosti na strani optuženog sud nije pronašao.

Ispitujući prvostepenu presudu u dijelu o krivičnopravnoj sankciji u kojem se pobija žalbom optuženog, ovaj sud je našao da se prvostepeni sud prilikom odlučivanja o krivičnoj sankciji opredijelio za uslovnu osudu kojom je utvrdio kaznu zatvora od 6 mjeseci sa vremenom provjeravanja od dvije godine, dajući konkretne i osnovane razloge za to, kao i da se kretao u okvirima zakonskih ovlašćenja, uspostavljajući time ravnotežu između olakšavajućih i odsustva otežavajućih okolnosti na strani optuženog, smatrajući da je takva sankcija primjerena težini krivičnog djela i ličnosti optuženog i da će se na taj način postići svrha kažnjavanja. U konkretnom slučaju ne postoje okolnosti koje bi predstavljale osobito olakšavajuće okolnosti u smislu odredbe člana 53. stav (3) KZRS, niti olakšavajuće okolnosti, na koje se žalba poziva, kao skup u cjelini mogu predstavljati osobito olakšavajuće okolnosti, nego svaka od navedenih okolnosti sama za sebe predstavlja isključivo olakšavajuću okolnost, a koje je prvostepeni sud u sasvim dovoljnoj mjeri cijenio, pa je uslovna osuda koju je izrekao prvostepeni sud i po utvrđenoj kazni i po vremenu provjeravanja, primjerena težini djela i ličnosti optuženog. Ovo tim prije što je optuženom izrečena blaža sankcija (uslovna osuda) od zakonom propisane kazne za ovo krivično djelo (novčana kazna ili kazna zatvora do tri godine).

Odlučujući o troškovima krivičnog postupka prvostepeni sud je primijenio odredbu člana 99. stav (1) ZKP RS i optuženog obavezao na plaćanje iznosa od 2.409,49 KM, koji troškovi se odnose na troškove sudskog paušala, provedeno vještačenje i troškove branioca po službenoj dužnosti, obrazlažući da se ne radi o odbrani zbog lošeg imovnog stanja, nego o obaveznoj odbrani zbog pravne kvalifikacije djela, a optuženi je zaposlen i očigledno iz svojih primanja može da plati troškove ovog krivičnog postupka.

Međutim, prema odredbi člana 99. stav (4) ZKP RS u odluci kojom rješava o troškovima, sud može osloboditi optuženog dužnosti da nadoknadi u cijelosti ili djelimično troškove krivičnog postupka iz člana 96. stav 2. t. a) do ž) ovog zakona, ako bi njihovim plaćanjem bilo dovedeno u pitanje izdržavanje optuženog ili lica koja je dužan da izdržava. Pravilno se žalbom optuženog ukazuje da je optuženi lošeg imovinskog stanja, odnosno da mu mjesečna zarada ne prelazi 600,00 KM, a da ima troje djece koje je po zakonu dužan da izdržava i da bi plaćanje gore navedenih troškova krivičnog postupka po ocjeni ovog suda zaista dovelo u pitanje izdržavanje kako optuženog, tako i lica koja je dužan po zakonu da izdržava, pa je ovaj sud odlučio da optuženog oslobodi plaćanja krivičnog postupka.

Ispitujući odluku o imovinskopравnom zahtjevu koja se žalbom pobija ovaj sud nalazi da je prvostepeni sud primjenjujući odredbu člana 108. stav (3) ZKP RS, a kako nije imao dovoljno dokaza da sam odluči o tom zahtjevu, oštećenu uputio na pokretanje parničnog postupka.

Međutim, prema odredbi člana 103. stav (1) ZKP RS imovinskopравni zahtjev koji je nastao usljed izvršenja krivičnog djela raspraviće se na prijedlog ovlašćenih lica u krivičnom postupku, ako se time ne bi znatno odugovlačio ovaj postupak. Saglasno odredbi člana 104. stav (1) ZKP RS prijedlog za ostvarivanje imovinskopравnog zahtjeva u krivičnom postupku može podnijeti lice koje je ovlašćeno da takav zahtjev ostvaruje u parničnom postupku, a prema odredbama člana 105. stav (2) i (3) prijedlog se može podnijeti najkasnije do završetka glavnog pretresa, odnosno pretresa za izricanje sankcije pred sudom, a lice ovlašćeno za podnošenje prijedloga dužno je da određeno označi svoj zahtjev i da podnese dokaze. Dakle, da bi sud mogao da odlučuje o imovinskopравnom zahtjevu, takav zahtjev mora biti postavljen najdalje do završetka glavnog pretresa. Međutim, oštećena M. P. na glavnom pretresu je odbila da svjedoči i kako to žalba pravilno ukazuje tokom postupka nije postavila imovinskopравni zahtjev, to je sud prilikom donošenja odluke o imovinskopравnom zahtjevu prekoračio svoja zakonom utemeljena ovlaštenja upućujući je na parnicu.

Zbog svega navedenog ovaj sud je na osnovu odredbi člana 328. stav (1) ZKP RS žalbu optuženog djelimično uvažio tako što je odluke o troškovima postupka i imovinskopравnom zahtjevu iz prvostepene presude na gore navedeni način preinačio.

Zapisničar
Vedran Knežević

Predsjednik vijeća
Marijana Lazić Miladinović